

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ OGÓLNA

1. Zarys historii embriologii	16
2. Układ rozrodczy	26
Układ rozrodczy męski	26
Narządy rozrodcze wewnętrzne	26
Narządy rozrodcze zewnętrzne	32
Układ rozrodczy żeński	32
Narządy rozrodcze wewnętrzne	34
Narządy rozrodcze zewnętrzne	40
3. Gametogeneza	41
Spermatogeneza	41
Budowa plemnika	45
Regulacja hormonalna spermatogenezy	47
Czynniki wpływające na aktywność plemnikotwórczą jądra	47
Nasienie	49
Oogeneza	51
Cykl płciowy żeński	56
Mejoza	66
4. Początek rozwoju prenatalnego człowieka. Pierwszy tydzień rozwoju	74
Zapłodnienie	74
Zapłodnienie poza ustrojem kobiety	87
Bruzdkowanie	92
Zagnieżdżenie	100
5. Powstawanie dwulistkowej tarczki zarodkowej. Drugi tydzień rozwoju	107
Zaburzenia w rozwoju w pierwszych dwóch tygodniach	111
6. Powstawanie trójlistkowej tarczki zarodkowej. Trzeci tydzień rozwoju	112
Pierwotny układ sercowo-naczyniowy	118

7. Okres zarodkowy. Od 4 do 8 tygodnia rozwoju	120
Mezoderma wewnątrzzarodkowa	120
Endoderma	128
Ektoderma	129
Błony płodowe	131
Fałdowanie się zarodka	138
8. Charakterystyka morfologiczna zarodka i płodu	145
Najważniejsze cechy morfologiczne zarodka	148
Najważniejsze cechy charakterystyczne płodu	151
Czynniki wpływające na wzrost wewnątrzmaciczny płodu	163
Określenie czasu trwania ciąży, terminu porodu, wieku zarodka i płodu	164
9. Łożysko	166
Budowa łożyska	166
Czynność łożyska	180
Wady w rozwoju i budowie łożyska	184
Sznur pępowinowy	188
Cięża mnoga	190
Próby ciążowe	199
10. Wady wrodzone	200
Podział wad rozwojowych	203
Zaburzenia genetyczne	205
Uszkodzenia (mutacje) pojedynczego genu	205
Aberracje chromosomowe	208
Wady wrodzone ze znacznym udziałem czynnika genetycznego	211
Wady pochodzenia wieloczynnikowego (dziedziczenie wieloczynnikowe)	211
Wady wywołane przez czynniki teratogenne środowiska zewnętrznego	213
Czynniki teratogenne	217
Diagnostyka prenatalna	242
Ultrasonografia	243
Amniocenteza	243
Biopsja kosmówki	245
Kordocenteza	247
Fetoskopia	247
Nieinwazyjna diagnostyka prenatalna	248
Wskazania do diagnostyki prenatalnej	248

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

11. Jama ciała, krezki oraz przepona	252
Podział wewnątrzzarodkowej jamy ciała	255
Rozwój przepony	257
Torba sieciowa i krezka grzbietowa żołądka	260
Krezki	263
Zaburzenia w rozwoju jam ciała, pierwotnych krezek i przepony	266

12. Narząd skrzelowy i jego pochodne. Twarz i szyja	269
Narząd skrzelowy	269
Łuki skrzelowe	269
Kieszonki skrzelowe	273
Bruzdy skrzelowe	276
Błony skrzelowe	276
Zaburzenia w rozwoju narządu skrzelowego	276
Język	279
Zaburzenia w rozwoju języka	280
Ślinianki	280
Tarczycyca	280
Zaburzenia w rozwoju tarczycy	282
Twarz	282
Jamy nosowe	287
Podniebienie	288
Zaburzenia w rozwoju twarzy i podniebienia	291
13. Układ oddechowy	295
Zaburzenia w rozwoju układu oddechowego	302
14. Układ pokarmowy	303
Jelito pierwotne przednie	303
Przełyk	304
Żołądek	305
Dwunastnica	305
Wątroba i pęcherzyk żółciowy	312
Trzustka	312
Śledziona	313
Jelito pierwotne środkowe	313
Jelito pierwotne tylne	317
Zaburzenia w rozwoju układu pokarmowego	318
Wady jelita pierwotnego przedniego	318
Wady jelita pierwotnego środkowego	321
Wady jelita pierwotnego tylnego	324
15. Układ moczowo-płciowy	328
Układ moczowy	328
Nerka	331
Pęcherz moczowy i cewka moczowa	336
Gruczoł krokowy (stercz)	338
Układ płciowy	338
Rozwój gonad	338
Rozwój gonady męskiej	342
Rozwój gonady żeńskiej	346
Rozwój narządów płciowych wewnętrznych	346
Rozwój narządów płciowych zewnętrznych	351
Rozwój kanału pachwinowego i zstępowanie jąder	352

Zaburzenia w rozwoju układu moczowo-płciowego	357
Wady układu moczowego	357
Wady wrodzone układu płciowego	360
16. Układ sercowo-naczyniowy	366
Rozwój serca	368
Podział kanału przedsionkowo-komorowego, pierwotnego przedsionka i pierwotnej komory	375
Zatoka żylna	375
Lewy przedsionek i pierwotna żyła płucna	380
Podział pierwotnej komory	380
Układ przewodzący serca	382
Układ tętniczy	382
Układ żylny	386
Układ limfatyczny	390
Układ krążenia płodu i noworodka	392
Krążenie płodowe	392
Zmiany w układzie krążenia po urodzeniu	395
Zaburzenia w rozwoju układu sercowo-naczyniowego	396
Wady wrodzone serca i dużych naczyń krwionośnych	396
Wrodzone wady łuku aorty	400
Zaburzenia w rozwoju układu żylnego	401
17. Układ nerwowy	402
Układ nerwowy ośrodkowy	407
Rdzeń kręgowy	407
Opony	411
Mielinizacja	411
Mózgowie	414
Układ nerwowy obwodowy	427
Nerwy czaszkowe	427
Układ nerwowy autonomiczny	429
Układ nerwowy współczulny	429
Układ nerwowy przywspółczulny	430
Zaburzenia w rozwoju ośrodkowego układu nerwowego	432
Wady wrodzone rdzenia kręgowego	432
Wady wrodzone mózgowia	435
Wady wrodzone gruczołu nadnerczowego	440
18. Oko, ucho, narząd węchu	442
Oko	442
Siatkówka, ciało rzęskowe i tęczówka	445
Soczewka	448
Nerw wzrokowy	450
Zaburzenia w rozwoju narządu wzroku	450
Ucho	453
Ucho zewnętrzne	453
Ucho środkowe	456

Ucho wewnętrzne	456
Zaburzenia w rozwoju narządu słuchu i równowagi	461
Wady wrodzone małżowiny usznej	461
Narząd węchu	465
Wady wrodzone narządu węchu	465
19. Krew	466
Erytrocytopoeza	468
Granulocyty	469
Płytki krwi	469
Limfocyty	470
Limfocyty T	470
Limfocyty B	473
Monocyty – makrofagi (jednojądrowe fagocyty), komórki NK	475
Zaburzenia związane z krwią oraz rozwojem odporności	476
Konflikt matczyno-płodowy	476
Niedokrwistość sierpowatokrwinkowa	478
Alfa-talasemia	479
Wrodzone zaburzenia układu odpornościowego (zespoły niedoborów odporności)	479
20. Układ szkieletowy	480
Rozwój chrząstki	480
Rozwój kości	481
Kostnienie na podłożu błoniastym	481
Kostnienie na podłożu chrzęstnym	483
Rozwój stawów	486
Szkielet osiowy	486
Kości obręczy barkowej, obręczy biodrowej oraz kończyn	495
Zaburzenia w rozwoju układu kostnego	496
Wady wrodzone szkieletu osiowego	496
Wady czaszki	498
Uogólnione wady układu kostnego	499
21. Układ mięśniowy	500
Mięśnie poprzecznie prążkowane szkieletowe	500
Zaburzenia rozwojowe mięśni	506
22. Kończyny	509
Zaburzenia w rozwoju kończyn	511
23. Powłoka wspólna	518
Skóra	518
Włosy	520
Gruczoły łojowe	520
Gruczoły potowe	522
Paznokcie	522
Gruczoły sutkowe	522

Zęby	526
Zaburzenia w rozwoju powłoki wspólnej	532
Wady wrodzone skóry	532
Wady wrodzone włosów	533
Wady wrodzone paznokci	533
Wady gruczołu sutkowego	533
Wady wrodzone zębów	534

24. Klonowanie	536
---------------------------------	------------

25. Komórki macierzyste	544
--	------------

Skorowidz	554
----------------------------	------------